

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ-ΑΙΤΗΜΑ

Στα μέσα του καλοκαιριού η Περιφέρεια Αττικής προκήρυξε διαγωνισμό για τον καθαρισμό των ρεμάτων της Δυτικής-Ανατολικής Αττικής και του Κεντρικού-Βόρειου-Δυτικού-Νότιου τομέα Αθήνας με τρεις διακηρύξεις ηλεκτρονικών δημοπρασιών υπό τον Κωδικό 45246410-0 του Κοινού Λεξιλογίου Δημοσίων Συμβάσεων (Common Procurement Vocabulary Code) με προϋπολογισμό 1.000.000€ κάθε μία. Η Περιφέρεια στη διακήρυξη έχει παντελώς αγνοήσει και αδικαιολόγητα παραλείπει την εφαρμογή βασικών νομικών διατάξεων όπως το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τα ρέματα (ρόλος και προστασία τους) καθώς και την αντιμετώπιση πλημμυρών. Ενδεικτικά παραλείπονται:

- Η εφαρμογή του Ν.1739/87 κατ' εφαρμογή του Συντάγματος για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, με τον οποίο θεσμοθετείται, μεταξύ άλλων, η διαίρεση της χώρας σε 14 υδατικά διαμερίσματα.
- Η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ σε εφαρμογή της οποίας εκδόθηκε ο Ν.3199/2003 για τον ορισμό των λεκανών απορροής και τον ορισμό των αρμόδιων Περιφερειών διαχείρισης των υδατικών πόρων.
- Τα ανωτέρω σε συνδυασμό με το ΠΔ 51/2007 και την ΚΥΑ 31822/1542/Ε103/21-7-2010 για το πλαίσιο διαχείρισης και αξιολόγησης κινδύνου πλημμύρας σε κάθε λεκάνη απορροής. Συνεπώς δεν εφαρμόζεται η νομοθεσία για την πλημμύρα, τον κίνδυνο πλημμύρας και την επικινδυνότητα όπως ορίζονται, όχι από τη βούληση κάθε εμπλεκόμενου υπαλλήλου και ιδιώτη, αλλά από την κείμενη νομοθεσία.
- Η ΥΑ 9173/1642/93 «Χαρακτηρισμός ως διατηρητέου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος ρεμάτων, χειμάρων, ρυακίων του Νομού Αττικής».
- Ο Ν.3010/2002 που αναφέρεται και ορίζει μεταξύ άλλων τις όχθες, τις γραμμές πλημμύρας των ρεμάτων και τις ζώνες προστασίας τους από τον Οργανισμό Αθήνας για τη προστασία του Αττικού τοπίου και τον ρόλο των ρεμάτων ως αντιπλημμυρικών αγωγών.
- Αποφάσεις του ΣΤΕ (2656/99,4728/97,42/00,146/00,2470/09 κ.λπ.) σχετικά με: 1. την οριοθέτηση και λειτουργία των ρεμάτων ως οικοσυστημάτων, 2. την ιδιαίτερη προστασία τους που αποβλέπει στη διατήρηση της φυσικής τους κατάστασης και τη διασφάλιση της λειτουργίας τους, 3. τη λαθεμένη αντιμετώπιση του ρέματος μεμονωμένα και όχι ενιαία.

Επειδή οι τρεις διακηρύξεις αφορούν και υγροτόπους που προστατεύονται από την ελληνική νομοθεσία και διεθνείς συμβάσεις, δηλώνουμε την αντίθεσή μας στις υπό δημοπράτηση συμβάσεις, για τους ακόλουθους λόγους:

1. Ο φάκελος δεν περιλαμβάνει τεκμηρίωση σκοπιμότητας των προβλεπόμενων παρεμβάσεων στα ρέματα. Δεν περιλαμβάνει καμία αναφορά σε προϋπάρχουσες περιβαλλοντικές ή αντιπλημμυρικές μελέτες που έχουν διενεργηθεί με δαπάνη της ίδιας της Περιφέρειας Αττικής ή και άλλων δημόσιων φορέων (ΥΠΥΜΕΔΙ, δήμοι, κ.λπ.), προκειμένου να προσδιοριστούν τα σημεία που χρήζουν παρέμβασης. Τα σημεία παρέμβασης δεν τεκμηριώνονται ούτε βάσει άλλων στοιχείων, όπως ιστορικών δεδομένων πλημμυρών κ.λπ.
2. Ο φάκελος πάσχει από αοριστία ως προς τον ίδιο τον κατάλογο των ρεμάτων που πρόκειται να καθαριστούν καθώς και ως προς τα μήκη των παρεμβάσεων: *“Τα προς καθαρισμό ρέματα αναγράφονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά και ως προς το μήκος τους [...] Πέραν των ανωτέρω ρεμάτων είναι πιθανό να γίνει παρέμβαση και σε άλλα ρέματα”*. Εν τούτοις στο Τιμολόγιο-Προϋπολογισμό της μελέτης αναφέρονται ακριβείς ποσότητες εργασιών με τα αντίστοιχα άρθρα

τους. Προκύπτει λοιπόν το ερώτημα πως έχουν προμετρηθεί αυτές οι ποσότητες εργασιών χωρίς να έχουν καθοριστεί τα τμήματα όπου θα γίνουν οι εργασίες; Και με ποιο κριτήριο θα επιλεγούν αυτά τα τμήματα κατά την εκτέλεση της εργολαβίας; Την αναγκαιότητα αντιπλημμυρικής προστασίας ή την ευκολία εκτέλεσης του έργου προς όφελος του αναδόχου;

3. Προβλέπεται απομάκρυνση της -ατεκμηρίωτα- θεωρούμενης ως οχλούσας βλάστησης στα σημεία των παρεμβάσεων μετά από σύμφωνη με τον ανάδοχο υπόδειξη εκπροσώπου του Δασαρχείου (σελ. 2 της διακήρυξης). Αγνοείται ο Ν.4258/2014, άρθρο 5. «...1.1. Για την εκτέλεση των πάσης φύσεως εργασιών άρσης προσχώσεων, εξαιρουμένων των αμμοληπιών, καθαρισμού κοίτης, συντήρησης και αποκατάστασης, καθώς και επισκευής υφισταμένων αντιπλημμυρικών έργων. Ως καθαρισμός νοείται κάθε έργο, με εξαίρεση τις αμμοληπίες, που αποσκοπεί στον καθαρισμό της κοίτης από φερτά υλικά ή άλλα εμπόδια που δυσκολεύουν την ελεύθερη απορροή των υδάτων του υδατορέματος.» Στο άρθρο δεν προβλέπεται αποψίλωση της βλάστησης, η οποία προκαλεί ιδιαίτερα αρνητική επίπτωση στο οικοσύστημα του ρέματος και δεν μπορεί να γίνεται χωρίς στοιχεία που να τεκμηριώνουν τον υψηλό κίνδυνο πλημμύρας σε κάθε συγκεκριμένη θέση και χωρίς να ορίζεται η μέθοδος και τα κριτήρια επιλογής της βλάστησης που θα αφαιρεθεί και χωρίς αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο σύνολο του οικοσυστήματος του ρέματος.
4. Στο Τιμολόγιο των υπό δημοπράτηση συμβάσεων, προβλέπεται χρήση μηχανικών μέσων (εκσκαφών, φορτωτών, προωθητών στις όχθες και στην κοίτη) κατά 98,03%, ενώ χειρωνακτική εργασία μόνο κατά 1,93%, πράγμα που θα προκαλέσει ανεπανόρθωτες ζημιές στους υγροτόπους.
5. Με το πρόσχημα ότι πρόκειται για εργασίες καθαρισμού-συντήρησης, δεν διαχωρίζονται και δεν κατατάσσονται τα ρέματα ως προς τη μεθοδολογία αντιμετώπισής τους, με κριτήριο το καθεστώς προστασίας τους. Ως εκ τούτου, ρέματα ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος και χτισμένα ρέματα δεν τυγχάνουν σαφούς διαφορετικής αντιμετώπισης, ενώ είναι προφανές ότι οι εργασίες καθαρισμού μπορούν να προκαλέσουν τεράστια καταστροφή στο οικοσύστημα ενός προστατευόμενου ρέματος.
6. Δεν προβλέπεται διάκριση και διαχωρισμός των σχεδιαζόμενων εργασιών ανάλογα με το αν αφορούν ορεινά τμήματα των ρεμάτων ή πεδινά τμήματα. Προβλέπονται εργασίες σε τμήματα ρεμάτων που βρίσκονται εντός ορεινών/δασικών εκτάσεων, τα οποία δεν ενέχουν κίνδυνο πλημμύρας λόγω κλίσης και ευρύτητας φυσικής κοίτης ή είναι προτιμότερος ο τοπικός πλημμυρισμός τους από την αφαίρεση βλάστησης που θα έχει ως αποτέλεσμα την επιτάχυνση καθόδου των νερών στα πεδινά και την εκεί αύξηση των πλημμυρικών φαινομένων.
7. Περιλαμβάνει καθαρισμό ρεμάτων τα οποία είναι μπαζωμένα και χτισμένα (π.χ. περιοχή Διώνη). Αντίθετα δεν υπάρχει πρόβλεψη καθαρισμού για οχετούς διατομής μεγαλύτερης των 3 μέτρων.
8. Δεν υπάρχει όρος υποβολής σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης του όγκου απορριμμάτων και των φερτών υλικών που απομακρύνονται από τα ρέματα, καθώς και απαρέγκλιτης τήρησης αυτού από τους υποψηφίους αναδόχους.
9. Εντοπίζεται αναντιστοιχία μεταξύ της κατανομής των κονδυλίων και των προκηρυσσόμενων εργασιών. Αντίθετα προβλέπεται ισότιμη κατανομή ανά ανάδοχο: 1.000.000€ είτε πρόκειται για τις παρεμβάσεις σε μήκος 184 χλμ. στη Δυτική Αττική, είτε σε μήκος 261 χλμ. στην Ανατολική Αττική, είτε σε μήκος 67 χλμ. στον Κεντρικό-Βόρειο-Δυτικό-Νότιο τομέα Αθήνας.
10. Πέραν της κατασπατάλησης του δημοσίου χρήματος μέσα σε περίοδο οικονομικής κρίσης, οι εν λόγω διακηρύξεις αποτελούν εξόφθαλμη κατάτμηση του ίδιου συμβολαίου στα τρία για την αποφυγή προσυμβατικού έλεγχου. Η χρησιμοποιούμενη δε συμβατική μορφή της “παροχής υπηρεσιών” συγκαλύπτει στην ουσία έργο. Η αναθέτουσα αρχή καλείται να παραλάβει υπηρεσίες οι οποίες δεν έχουν καν συγκεκριμένη προμέτρηση αλλά και ούτε αντικειμενικό τρόπο επιμέτρησης. Επιπρόσθετα η χρήση μηχανημάτων, με τον τρόπο που υπαγορεύεται από το

Τιμολόγιο που συνοδεύει τη διακήρυξη, δεν επιτρέπεται στις συμβάσεις υπηρεσιών και μάλιστα όταν η χρήση τους γίνεται συνεχώς και όχι παρεμπιπτόντως.

Συνολικά η διακήρυξη χαρακτηρίζεται από ασάφεια και απροσδιοριστία σχετικά με τα έργα, τη μέθοδο και το αντικείμενο σε ποσοτικό επίπεδο (τρέχοντα μέτρα, όγκος φερτών, κ.λπ.) και σε ποιοτικό επίπεδο (οχετοί, όχθη, κοίτη κ.λπ.). Η έλλειψη προσδιορισμού α) των ρεμάτων (με ορθό και έγκυρο τρόπο) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας και οριοθέτησής τους, β) των δεδομένων υπολογισμού της επικινδυνότητας πλημμυρικών φαινομένων σε κάθε θέση, έρχεται σε αντίθεση με την χρηστή διοίκηση, τη διασφάλιση και την προστασία του δημόσιου συμφέροντος.

Ως φορείς που εργαζόμαστε στις τοπικές κοινωνίες για την προστασία του δημόσιου φυσικού πλούτου, ζητάμε την άμεση ακύρωση των συγκεκριμένων διακηρύξεων και την άμεση επαναπροκήρυξη με γνώμονα την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, και συγκεκριμένα:

1. Την προστασία του περιβάλλοντος.
 - α. Κατάργηση των ανώφελων παρεμβάσεων.
 - β. Αντικατάσταση της μηχανικής αντιμετώπισης των καθαρισμών με χειρωνακτική μέθοδο. Με δεδομένο ότι το προβλεπόμενο στη διακήρυξη κόστος της χειρωνακτικής εργασίας διαφοροποιείται ελάχιστα έναντι της μηχανικής (και με την κατάργηση ανώφελων παρεμβάσεων) ο χειρωνακτικός καθαρισμός μπορεί να επιτευχθεί εντός του προβλεπόμενου κονδυλίου με παράλληλη προστασία των οικοσυστημάτων και δημιουργία θέσεων εργασίας για ανέργους.
2. Την προστασία των αστικών περιοχών από τις ανορθολογικές παρεμβάσεις στα ορεινά που συνεπάγονται πλημμυρικά φαινόμενα στα πεδινά.
3. Τη χρηστή διαχείριση των οικονομικών πόρων, περιορίζοντας τις παρεμβάσεις με σαφήνεια μόνο στις αναγκαίες.

9/9/2015

Οι φορείς

- Δασαμάρι S.O.S.
- Δασοπροστασία Παπάγου-Χολαργού
- Δημοτική Κίνηση Μέτωπο Ψηλά
- Δίκτυο Πολιτών για τη διάσωση του ρέματος της Πικροδάφνης
- Εξωραϊστικός Σύλλογος Νηρέας Ραφήνας
- Κίνηση για την Προστασία και Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας
- Οικολογικός Πολιτιστικός Σύλλογος Χαϊδαρίου
- Οικολόγοι Ριζοσπάστες
- Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος και Ρεματιάς Πεντέλης-Χαλανδρίου
- Συντονιστική Γραμματεία της Περιφερειακής Οργάνωσης Αττικής των Οικολόγων Πράσινων
- Φίλοι της Φύσης / Naturefriends Greece
- ANIMA Σύλλογος Προστασίας και Περίθαλψης Αγρίας Ζωής
- Ecoeleusis
- Green it up again

(Η λίστα των υπογραφών είναι ανοιχτή.)